

Belgie

Předpovědi výnosů brambor, cukrové řepy a kukuřice na síláž zůstávají pod pětiletým průměrem. Srážky se během sledovaného období ve většině regionů blížily dlouhodobému průměru. Četnost srážek byla vysoká zejména během posledních deseti dnů sledovaného období. Teploty přesahovaly po většinu sledovaného období dlouhodobý průměr, ale ve druhém týdnu září naopak klesly na hodnoty hluboko pod průměrem. Úroveň sluneční radiace však byla nadprůměrná a celkově tyto povětrnostní podmínky podporovaly růst a vývoj letních plodin. To však nestačilo k obnovení akumulace biomasy potřebné k dosažení vysokých výnosů. Proto byly naše prognózy zachovány pod pětiletým průměrem.

Bělorusko

První dekáda srpna se vyznačovala mírně chladnějšími, až podprůměrnými teplotami všech regionech. Od té doby se teploty zvyšují a během první dekády září byly v jihovýchodních regionech pozorovány průměrné denní teploty až o 6 °C vyšší, než je dlouhodobý průměr. Více než 10 dní byla v některých oblastech naměřena teplota nad 30 °C. Teplotní gradient byl však napříč zemí výrazný - v jiných oblastech totiž maximální denní teploty 30 °C vůbec nedosáhly. Srážky během sledovaného období byly na západě o 30 % až 50 % nižší než průměr, na východě to bylo o 50 % - 100 %. Nejvlhčí období bylo kolem 20. srpna, kdy úhrny srážek byly i 30 mm. Naopak začátek září byl ve všech regionech převážně suchý. Přetrvávající vyšší teploty během sledovaného období prospěly plnění zrna a dozrávání kukuřice na zrno. Většina regionů stále profituje z vlhkých podmínek předchozích měsíců. Očekávané suché podmínky, budou celkově příznivé pro sklizeň kukuřice, no odhad výnosů kukuřice na zrno zůstává nad pětiletým průměrem.

Bosna a Hercegovina

Data nejsou dostupná.

Bulharsko

Během sledovaného období se denní teploty pohybovaly o 2-3 °C nad dlouhodobým průměrem. Počet horkých dnů taky překračoval průměr (25-37 dnů). Po suchém červnu a červenci přetrvávalo v srpnu extrémně suché a horké počasí. Úhrny srážek se pohybovaly pod 20 mm ve většině severních a jihovýchodních regionů a kolem 20-40 mm v jihozápadních regionech. Úhrny srážek se v prvních dvou týdnech září, kdy bylo ve většině regionů zaznamenáno 20-60 mm pak zvýšily, ale severozápadní regiony zůstaly suché. Zářijové srážky však přišly příliš pozdě na to, aby mohly být přínosem pro letní plodiny, které až na výjimky již dosáhly zralosti, nakolik byl vývoj plodin v důsledku horkého a suchého léta velmi urychlen. Prognózy výnosů kukuřice a slunečnice byly upraveny výrazně směrem dolů. Současná prognóza pro tyto plodiny je nejhorší za posledních 15 let. Sklizeň slunečnice začala na začátku srpna a zatím probíhá dobře. Sklizeň kukuřice začala koncem srpna. Nedávné srážky příznivě zvýšily obsah půdní vláhy, čímž zlepšily podmínky pro přípravu půdy k setí a klíčení ozimé řepky. Severní oblasti však stále trpí nedostatkem srážek.

Černá Hora

Data nejsou dostupná.

Česká republika

Během sledovaného období bylo Česko vystaveno vlně veder od druhé dekády srpna do začátku září. Průměrné teploty patřily k nejteplejším v historii měření. Na konci sledovaného období zasáhly zejména severovýchod a jihozápad země extrémní přiválové srážky. Ačkoli je zatím obtížné vyčíslit jejich dopady, vydatné srážky dále lokálně ztížily dozrávání a sklizeň letních plodin a setí ozimů. Suché a horké srpnové podmínky vyvolaly dříve než obvykle vysychání plodin, které nakonec nemusely dosáhnout zralosti a požadované kvality pro sklizeň. Také nedávné deště a zaplavená pole budou představovat další výzvu pro úspěšné dokončení sklizně v postižených regionech. Prognózy výnosů letních plodin zůstávají blízké průměru.

Dánsko

Sklizeň ozimů a jarního ječmene byla za příznivých podmínek téměř dokončena. Výnosy obilovin v Dánsku však zůstávají pod očekáváním i navzdory tomu, že úhrn srážek se během sledovaného období blížil normálu a v srpnu převládaly teploty blízké nebo málo vyšší, než je dlouhodobý průměr. V prvním zářijovém týdnu byly pak průměrné teploty přibližně o 6 °C vyšší než obvykle, po 10. září pak klesly pod průměr. Sklizeň ozimých plodin byla ukončena a sklizeň jarního ječmene by měla skončit během nadcházejícího týdne. V Dánsku se očekávají velké rozdíly ve výnosech. U ozimých plodin je to kvůli velmi vlhkému podzimu a zimě a u jarních plodin kvůli prodlouženému období setí. Kromě toho byl pravděpodobně podceněn i vliv příliš vlhkých jarních. Naše prognózy pro obiloviny byly upraveny směrem dolů pod pětiletý průměr. Prognózy letních plodin zůstávají blízko pětiletého průměru. Podzimní výsev řepky probíhá dobře.

Francie

Francie zaznamenala během sledovaného období průměrné srážky, ačkoli jejich časové rozložení se vyznačovalo značnými rozdíly. Západní a jižní Francie se od července do poloviny srpna potýkala s nedostatkem srážek, což mělo za následek suché podmínky, které ovlivnily některé regiony. V druhé polovině srpna a na začátku září pak došlo k výraznému nárůstu srážek, což zásoby vody doplnilo. Ve východní a severní Francii byly po celé sledované období srážky pravidelné a optimální úroveň půdní vlhkosti tak byla udržována. Z hlediska teplot se západní Francie po celé sledované období pohybovala blízko průměru, ve východní Francii se teploty pohybovaly v rozmezí 0,5-2,5 °C nad dlouhodobým průměrem. Letní plodiny jsou stále pozadu ve vývoji v důsledku opožděného setí a nižších teplot v průběhu letošního jara a začátku léta. Průměrné povětrnostní podmínky v severní a východní Francii byly pro letní plodiny velmi příznivé. Suché podmínky, které panovaly v západní a jižní Francii, ztížily plnění zrna, ale výhled výnosů zůstává nadprůměrný. Celkový výhled pro letní plodiny je v rámci celého území rovněž pozitivní. Prognózy výnosů všech plodin byly revidovány směrem nahoru. Dále pokračuje výsev řepky a očekává se, že i přes počáteční zpoždění plodiny plně doženou vývoj a do konce sezóny dosáhnou zralosti.

Chorvatsko

V Chorvatsku přetrvávaly v tomto sledovaném období mimořádně vysoké teploty. Maximální teploty dosahovaly ve východním Chorvatsku 39 °C, což výrazně urychlilo sklizeň. Zvláště znepokojujivá byla situace v Panonské oblasti, kde vysoké teploty a zvyšující se deficit půdní vláhy v červenci a srpnu negativně ovlivnily výnosy letních plodin a urychlily i sklizeň kukuřice, která musela začít na začátku srpna, tedy o tři týdny dříve než obvykle. Sklizeň slunečnice v Chorvatsku začala v polovině srpna, teda dříve než obvykle. Po suchém srpnu se v září objevily srážky. Ve druhém zářijovém týdnu byly zejména na severu Jadranu zaznamenány velmi intenzivní srážky, s úhrnem i více než 200 mm a během jediného dne spadlo místy až 90 mm. Srážky způsobily strukturální škody a záplavy no postihnuté regiony mají malý význam pro jednoleté plodiny. Ve východním Chorvatsku spadlo v tomto týdnu asi 50-60 mm srážek, no srážky přišly příliš pozdě na to, aby to mělo pozitivní vliv na letní plodiny. Prospělo to však seti řepky, které bylo kvůli nedostatku půdní vláhy taky odloženo. Vzhledem k nepříznivým podmínkám během léta byly prognózy výnosů letních plodin upraveny směrem dolů a jsou výrazně pod pětiletým průměrem.

Itálie

Na severu Itálie byl srpen velmi horký a došlo ke třem vlnám veder (kolem 10., 25. a 30. srpna), kdy maximální teploty výrazně přesáhly 30 °C. Zejména u první vlny se teploty pohybovali okolo 38 °C. Srážky byly spíše průměrné, ale soustředily se do několika intenzivních událostí. Září začalo stejně horké jako srpen, ale po skončení prvního týdne teploty klesly na průměrné hodnoty. Také se opakovaně vyskytly intenzivní srážky, které např. v Lombardii dosahovaly lokálně až 90 mm denně. V severní Itálii vysoké teploty na začátku srpna podpořily růst kukuřice, ale tepelný stres kolem 15. srpna, kdy začalo kvetení, nebyl optimální pro plodnost květů a plnění zrna. Sója, která kvetla později, vedrem netrpěla. Celkově vlhké a horké počasí vytvořilo podmínky příznivé pro šíření škůdců a chorob, zejména u cukrové řepy. Sklizeň letních plodin začala koncem srpna, u kukuřice na siláž a u ostatních plodin bude pokračovat až do září, tedy o 15 až 30 dní později než obvykle. Ve střední Itálii skončila sezóna slunečnice kolem 15. srpna. V jižní Itálii skončila vegetační sezóna už v červnu. Naše prognózy výnosů byly upraveny směrem dolů na podprůměrné u cukrové řepy, kukuřice na siláž a slunečnice; u kukuřice na zrno zůstávají na průměrné úrovni, zatímco u sóji se zvyšují na nadprůměrnou hodnotu.

Litva

Očekává se, že výnosy obilovin budou v pobaltských zemích podprůměrné. V Litvě se srážky v srpnu vyskytovaly jen sporadicky. První zářijový týden byl obzvláště suchý. Srážkové úhrny byly cca 60 mm, což je o 30 % méně než průměr. Teploty se v první polovině srpna držely blízko průměru a poté byly převážně nadprůměrné. Sklizeň ozimů a jarních plodin rychle pokročila díky příznivému počasí a půdní vlhkosti, která byla ve většina oblastí Litvy uspokojivá, díky mimořádně intenzivním srážkám na konci července. Tyto extrémnější letní srážky však měly možná na letní plodiny větší dopad, než se očekávalo a snížily výnosový potenciál. Podzimní seti ozimých plodin začalo včas a probíhalo dobře. Prognózy výnosů byly revidovány mírně směrem dolů, a to pod pětiletý průměr pro kukuřici na zrno a brambory, pro ostatní plodiny zůstávají stejné.

Lucembursko

Data nejsou dostupná.

Maďarsko

Suché podmínky z července v Maďarsku pokračovaly a v srpnu se ještě prohloubily. Denní teploty byly mimořádně vysoké a překračovaly průměr o 2,5-4,5 °C až do 10. září, kdy došlo k prudkému poklesu teplot na 15-20 °C. Mezi 1. srpnem a 9. zářím bylo zaznamenáno 24-36 horkých dnů s teplotami vyššími než 30 °C, což je 2-3 více oproti průměru. Tato vlna veder-a léto jako celek-bylo zdaleka nejteplejší v rámci 33letého měření. V srpnu zůstaly srážky hluboko pod průměrem, srážkový deficit byl až 50-90 % a postihl většinu země. Pouze oblast kolem hlavního města zůstala k průměru blíž. Ve druhé dekádě září se na celém území Maďarska vyskytly místy extrémní přívalové srážky (na západě až 130 mm, na východě 70 mm), které způsobily lokální záplavy polí. Deficit půdní vláhy a tepelný stres během léta vážně ovlivnily plnění zrna letních plodin, i když v západním Maďarsku byl dopad méně alarmující. Plodiny na východě země dosáhly zralosti o 2 až 4 týdny dříve, než je obvyklé, co ovlivnilo i výšku výnosu. Zářijové deště přišly příliš pozdě na to, aby kompenzovaly ztráty na výnosech. Prognóza výnosů letních plodin byla proto úpravná směrem dolů a dostala se pod pětiletý průměr. Výnosy a kvalita kukuřice na zrno se jeví být ovlivněné suchem a později také povodněmi. Výsev řepky byl ztížen a zpožděna nejprve příliš suchými a poté příliš vlhkými půdními podmínkami.

Moldávie

Data nejsou dostupná.

Německo

Od druhé dekády srpna byly zaznamenány nadprůměrné teploty s maximami až 35 °C. Srážky ve sledovaném období byly průměrné, s výjimkou severovýchodu, východu a středu země, kde zůstaly až do 7. září výrazně podprůměrné, což způsobilo zvyšování deficitu půdní vláhy. Srážky od 8. září přinesly vyčerpané půdě určitou úlevu. Vydatné srážky se vyskytly v Sasku a Bavorsku od 12. září. Sklizeň ozimých plodin skončila v polovině srpna a sklizeň jarního ječmene skončila koncem srpna. Začátek výsevu ozimých plodin byl možný v průběhu bezdeštných dnů kolem poloviny srpna a u řepky ozimé již byl dokončen; u ostatních ozimých plodin osev stále probíhá. Letním plodinám obecně prospělo teplé a suché počasí. Sklizeň kukuřice na zrno začala předčasně, zejména na severovýchodě, kvůli horkému a suchému počasí, kdy hrozilo snížením kvality zrna. Bramborám a cukrové řepě naopak teplé počasí a sušší půda ve sledovaném období prospěly, no v důsledku příliš vlhkých podmínek během vzcházení a vysoký tlak škůdců na počátku sezóny se výnosy brambor v tomto roce nejeví vysoké. Nedávné vydatné srážky na jihu země by také mohly ovlivnit letní plodiny a již zaseté ozimé plodiny. Naše prognózy výnosů kukuřice na siláž i na zrno zůstávají v podstatě beze změny, zatímco výnosy slunečnice byly upraveny směrem nahoru. Naše prognózy výnosů cukrové řepy a brambor byly mírně zvýšeny nad pětiletý průměr, aby odrážely nedávné příznivé podmínky. Odhady výnosů ozimých plodin byly ponechány beze změny.

Nizozemsko

Teploty se postupně zvyšovaly, od mírně nižších hodnot v první polovině července až po hodnoty až 4 °C vyšší než průměr, a to ke konci sledovaného období. Maximální teploty zřídka překročily 30 °C a zůstaly pod 35 °C. Srážky byly průměrné až nadprůměrné, obzvláště severovýchodě. Srážky byly rozloženy do mnoha menších událostí v průběhu celého sledovaného období. Sklizeň ozimých obilovin už skončila nebo právě končí. Pokračující časté srážky ztěžovaly průběh sklizně, dále ovlivnily kvalitu zrna a způsobily další ztráty na již tak ohrožených výnosech. V oblastech, kde již proběhli sklizně, jsou výnosy nižší, než se dříve očekávalo. U letních plodin byly povětrnostní podmínky přiměřené, ale ke zlepšení vyhlídek výnosů nepřispěly. Prognózy výnosů ozimých plodin a jarního ječmene byly dále sníženy. Podprůměrné prognózy pro letní plodiny byly zachovány.

Polsko

V první polovině srpna byly zaznamenány průměrné teploty, po nichž následovaly velmi vysoké teploty až do prvního týdne září – lokálně přesahující i 33 °C. Od té doby se od západu začalo ochlazovat. Současně byl na severu a východě zaznamenán deficit srážek, zatímco střed a jih profitovaly ze srážek na začátku srpna, ale nyní se potýkají s rekordními srážkami a rozsáhlými záplavami. V srpnu byla ukončena sklizeň ozimých plodin s průměrnými výnosy v rámci celé republiky s lepšími výnosy na severu, nižší výnosy na jihu v důsledku suchých podmínek během plnění zrna. Setí řepky začalo brzy, přibližně v polovině srpna, a vzejití usnadnily srážky těsně předtím. Od té doby začaly porosty trpět nedostatkem vody a vysokými teplotami, které zvyšují potřebu dalších srážek – zejména na severovýchodě země. Letním plodinám až do poloviny srpna prospívalo teplé počasí a lokální přeháňky, které udržovaly přiměřenou vlhkost půdy během kvetení a počátku plnění zrna. Od poloviny srpna horké a suché počasí urychlilo růst letních plodin, což vedlo k předčasnému zahájení sklizně kukuřice na zrno a slunečnice. Návrat srážek a průměrných teplot ve druhém dekádě září přišel s největší pravděpodobností právě včas, aby se zabránilo dalším škodám na bramborách a cukrové řepě, ale extrémní srážky na jihozápadě způsobily lokální záplavy s negativními – ale zatím nevyčíslitelnými – dopady. Naše odhady výnosů ozimých plodin zůstávají beze změny, zatímco prognózy výnosů letních plodin byly mírně upraveny v rozmezí $\pm 1\%$, ale zůstávají nad pětiletým průměrem.

Rakousko

Během sledovaného období bylo Rakousko vystaveno vlně veder od druhé dekády srpna do začátku září. Průměrné teploty patřily k nejteplejším v historii měření. Kromě toho nedostatek srážek ve třetí dekádě srpna a v první dekádě září dále prohloubil deficit půdní vláhy. Na konci sledovaného období zasáhly zejména Dolní Rakousko extrémní přívalové srážky. Ačkoli je zatím obtížné vyčíslit jejich dopady, vydatné srážky dále ztížily dozrávání a sklizeň letních plodin a setí ozimů. Suché a horké srpnové podmínky vyvolaly dříve než obvykle vysychání plodin, které nakonec nemusely dosáhnout zralosti a požadované kvality pro sklizeň. Také nedávné deště a zaplavená pole budou představovat další výzvu pro úspěšné dokončení sklizně v postižených regionech. Prognózy výnosů letních plodin zůstávají blízké průměru, ale byly revidovány směrem dolů u slunečnice a kukuřice na zrno a také u sóji.

Rumunsko

Mimořádně horké a suché podmínky přetrvávaly v Rumunsku až do druhé dekády září. Teploty byly v průměru o 1,5 °C až 3,5 °C vyšší než dlouhodobý průměr, přičemž denní maxima převážně přesahovala 30 °C, čímž se období od 1. srpna do 14. září stalo nejteplejším obdobím v historii pozorování. Během druhé dekády září se pak teploty vrátily k průměru až mírně pod průměr. Až do 9. září spadlo v západních a jižních oblastech málo srážek (5-50 % dlouhodobého průměru). Deficit srážek v středních a severovýchodních regionech byl výrazný o něco méně a spadlo zde 40-70 mm srážek, no úroveň půdní vlhkosti zůstala na většině území země kriticky nízká. V posledních čtyřech dnech sledovaného období se zejména v oblastech podél moldavských a maďarských hranic vyskytly vydatné a lokálně extrémní srážky (až 170 mm), které způsobily záplavy a škody na úrodě. Silný deficit půdní vláhy a teplotní stres, s kterým se potýkalo Rumunsko v průběhu srpna tak negativně ovlivnil výnosový potenciál kukuřice na zrno a také slunečnice. Sklizeň začala v polovině srpna a díky převážně suchým podmínkám probíhala dobře až do poloviny září. Naše prognóza výnosů byla upravená směrem dolů, a to na až úroveň z vely suchého roku 2022. Případné další ztráty v důsledku škod způsobených silnými dešti jsou pořád vyhodnocovány. Osev řepky začal v druhé polovině srpna, ale až do 10. září ji brzdily suché ornice a pak naopak vydatné deště.

Řecko

Data nejsou dostupná.

Slovensko

Během sledovaného období bylo Slovensko vystaveno vlně veder od druhé dekády srpna do začátku září. Průměrné teploty patřily k nejteplejším v historii měření. Kromě toho nedostatek srážek na Slovensku ve třetí dekádě srpna a v první dekádě září dále prohloubil deficit půdní vláhy, který tady přesáhnul dvojnásobek průměru. Na konci sledovaného období zasáhly však zejména západ země extrémní přívalové srážky. Ačkoli je zatím obtížné vyčíslit jejich dopady, vydatné srážky dále ztížily dozrávání a sklizeň letních plodin a setí ozimů. Suché a horké srpnové podmínky vyvolaly dříve než obvykle vysychání plodin, které nakonec nemusely dosáhnout zralosti a požadované kvality pro sklizeň. Sklizeň slunečnice byla v některých regionech Slovenska urychlena, čímž se vegetační období zkrátilo o 1 měsíc a očekávají se nižší než průměrné výnosy. Také nedávné deště a zaplavená pole budou představovat další výzvu pro úspěšné dokončení sklizně v postižených regionech. Prognózy výnosů letních plodin zůstávají blízké průměru, ale byly upraveny směrem dolů u slunečnice a kukuřice na zrno.

Slovinsko

Ve Slovinsku přetrvávaly v tomto sledovaném období mimořádně vysoké teploty. Maximální teploty dosahovaly 34-36 °C, což výrazně urychlilo sklizeň. Zvláště znepokojivá byla situace v Panonské oblasti, kde vysoké teploty a zvyšující se deficit půdní vláhy v červenci a srpnu negativně ovlivnily výnosy letních plodin a urychlily i sklizeň kukuřice, která musela začít na začátku srpna, tedy o tři týdny dříve než obvykle. Sklizeň slunečnice ve Slovinsku začala v prvních dnech září, rovněž dříve než obvykle. Po suchém srpnu se v září objevily srážky. Ve druhém zářijovém týdnu byly zaznamenány velmi intenzivní srážky, s úhrnem i více než 200 mm a během jediného dne spadlo místy až 90 mm. Srážky způsobily strukturální škody a záplavy no postihnuté regiony mají malý význam pro jednoleté plodiny. Ve významnějších oblastech, kde bylo zaznamenáno přibližně 100 mm srážek za týden to však sklizeň odložilo a taky se lokálně zvýšil tlak škůdců. Vzhledem k nepříznivým podmínkám během léta byly prognózy výnosů letních plodin upraveny směrem dolů a jsou tak mírně pod průměrem.

Srbsko

Data nejsou dostupná.

Švýcarsko

Data nejsou dostupná.

Turecko

Data nejsou dostupná.

Ukrajina

Po velmi suchých podmínkách v červenci ve východní polovině Ukrajiny převládalo období sucha, přičemž ve většině regionů byly srážky o 50-100 % nižší, než je dlouhodobý průměr. V některých oblastech na západě, ve středu, na severu a na jihu byla však situace i o něco mírnější s menším srážkovým deficitem. Teploty byly ve většině regionů v průměru o 1-2 °C, v některých oblastech i víc. Zejména východní oblasti silně trpěly nedostatkem srážek. Suché podmínky nejvíce postihly kukuřici na zrno a slunečnici ve východních a jihovýchodních regionech. Sója, která se pěstuje především v západních regionech, byla suchem zasažena méně. V oblastech postižených suchem začala sklizeň letních plodin dříve. Všechny prognózy výnosů letních plodin byly revidovány směrem dolů. Výsev řepky je na západě ukončen, ale ve východních oblastech má zpoždění, především kvůli tvrdé a suché ornici.

Zdroj:

Texty vznikají na základě zprávy Evropské komise a JRC (Joint Research Centre)

Texty vznikají díky podpoře mezinárodního projektu DriDanube, který je spolufinancován Evropskou unií (ERDF, IPA)